

**Обґрунтування щодо схвалення проєкту рішення НКРЕКП,
що має ознаки регуляторного акта, – постанови НКРЕКП
«Про затвердження Змін до Правил ринку»**

29 липня 2022 року Верховна Рада України прийняла Закон України № 2479-ІХ «Про особливості регулювання відносин на ринку природного газу та у сфері теплопостачання під час дії воєнного стану та подальшого відновлення їх функціонування». Прикінцевими та перехідними положеннями зазначеного Закону внесено зміни, зокрема, до статті 71 Закону України «Про ринок електричної енергії» (далі – Закон), а саме доповнено новою частиною 4¹, норми якої врегульовують питання входу та виходу суб'єктів господарювання, у тому числі об'єктів електроенергетики, яким встановлено «зелений» тариф, з балансуєючої групи ДП «ГАРАНТОВАНИЙ ПОКУПЕЦЬ» (далі – гарантований покупець). Запровадження механізму входу та виходу суб'єктів господарювання з балансуєючої групи гарантованого покупця сприятиме розвитку конкуренції на енергетичних ринках.

Крім цього, реалізація механізму, передбаченого частиною 4¹ статті 71 Закону потребує внесення змін до Правил ринку, затверджених постановою НКРЕКП від 14 березня 2018 року № 307, в частині уточнення порядку дій суб'єкта господарювання при виході з балансуєючої групи гарантованого покупця шляхом призупинення (розірвання) дії договору купівлі-продажу електричної енергії за «зеленим» тарифом або виключенні з неї окремого об'єкта електроенергетики, якому встановлено «зелений» тариф, а також визначення вимог для участі виробників електричної енергії з ВДЕ на ринку електричної енергії.

Згідно з частиною другою статті 2 Закону, правила ринку розробляються і адмініструються оператором системи передачі та затверджуються Регулятором.

Відповідно до вимог частини другої статті 2 Закону, НЕК «УКРЕНЕРГО» як адміністратор Правил ринку листом від 07 березня 2023 року № 01/11740 надало НКРЕКП пропозиції щодо внесення змін до Правил ринку (в частині вимог до участі виробників електричної енергії з ВДЕ на ринку електричної енергії).

За результатами опрацювання отриманих пропозицій, Департамент енергоринку розробив проєкт постанови НКРЕКП «Про затвердження Змін до Правил ринку», який має ознаки регуляторного акта, та згідно зі статтею 15 Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг», має бути оприлюднений на офіційному вебсайті НКРЕКП з метою одержання зауважень і пропозицій від інших органів державної влади, фізичних та юридичних осіб, їх об'єднань та інших заінтересованих осіб.

Ураховуючи зазначене, Департамент енергоринку пропонує:

1. Схвалити проєкт постанови НКРЕКП «Про затвердження Змін до Правил ринку», що має ознаки регуляторного акта.

2. Оприлюднити проєкт постанови НКРЕКП «Про затвердження Змін до Правил ринку», що має ознаки регуляторного акта, разом із матеріалами, що обґрунтовують необхідність прийняття такого рішення, та аналізом його впливу на офіційному вебсайті НКРЕКП (<http://www.nerc.gov.ua>) з метою одержання зауважень і пропозицій.

Директор Департаменту енергоринку

Ілля Сідоров

**НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ
РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ
ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ
(НКРЕКП)**

ПОСТАНОВА

№ _____

Київ

Про затвердження
Змін до Правил ринку

Відповідно до законів України «Про ринок електричної енергії» та «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг,

ПОСТАНОВЛЯЄ:

1. Затвердити Зміни до Правил ринку, затверджених постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 14 березня 2018 року № 307, що додаються.

2. Ця постанова набирає чинності з дня, наступного за днем її оприлюднення на офіційному вебсайті Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг.

Голова НКРЕКП

К. Ущатовський

ЗАТВЕРДЖЕНО

Постанова Національної комісії,
що здійснює державне
регулювання у сферах
енергетики та комунальних
послуг

№ _____

Зміни до Правил ринку

1. У розділі I:

1) у главі 1.1:

у пункті 1.1.2:

в абзаці десятому після слова «підтримкою» доповнити знаками та аббревіатурою «(ППВДЕ)»;

абзац тридцять перший замінити двома новими абзацами тридцять першим та тридцять другим такого змісту:

«послуга із зменшення навантаження ВДЕ з підтримкою – послуга із зменшення навантаження одиницями відпуску ВДЕ з підтримкою, що є ППВДЕ, надана в результаті виконання команди оператора системи передачі;

постачальник послуг із зменшення навантаження ВДЕ з підтримкою – ВДЕ з підтримкою, що управляють одиницями відпуску типу В, С, D, що включені до балансуєчої групи гарантованого покупця;».

У зв'язку з цим абзаци тридцять другий – сорок сьомий вважати відповідно абзацами тридцять третім – сорок восьмим;

у пункті 1.1.4:

абзац двадцятий викласти в такій редакції:

«ППВДЕ – постачальник послуг із зменшення навантаження ВДЕ з підтримкою. Це одиниці відпуску ВДЕ з підтримкою типу В, С, D, що включені до балансуєчої групи гарантованого покупця;»;

в абзаці тридцятому аббревіатуру «ВДЕ» замінити аббревіатурою «ППВДЕ»;

2) у главі 1.5:

абзац третій пункту 1.5.1 замінити трьома новими абзацами такого змісту:

«Учасник ринку, що є ВДЕ, може передати фінансову відповідальність за небаланси по своїх одиницях відпуску гарантованому покупцю шляхом входу/включення до його балансуєчої групи своїх одиниць відпуску.

ОСП здійснює адміністрування складу балансуєчої групи гарантованого покупця виключно по ЕІС-коду типу W одиниці відпуску.

Для виробників електричної енергії, одиниці відпуску яких включено до балансуєчої групи гарантованого покупця, договір про врегулювання небалансів призупиняє свою дію лише по таких генеруючих одиницях.»;

пункт 1.5.2 доповнити знаками та словами «, та з урахуванням особливостей функціонування балансуючої групи гарантованого покупця, що визначаються Порядком купівлі гарантованим покупцем електричної енергії, виробленої з альтернативних джерел енергії.»;

пункт 1.5.3 доповнити новим абзацом такого змісту:

«Особливості умов функціонування балансуючої групи гарантованого покупця визначені Порядком купівлі гарантованим покупцем електричної енергії, виробленої з альтернативних джерел енергії.»;

пункти 1.5.4 та 1.5.5 викласти в такій редакції:

«1.5.4. Учасники балансуючої групи несуть фінансову відповідальність за небаланс перед своєю СВБ у рамках своїх небалансів електричної енергії.

Учасники, одиниці відпуску яких входять/включені до балансуючої групи гарантованого покупця, несуть фінансову відповідальність за небаланс таких одиниць відпуску відповідно до умов, визначених Порядком купівлі гарантованим покупцем електричної енергії, виробленої з альтернативних джерел енергії.

1.5.5. СВБ несе фінансову відповідальність перед ОСП за небаланси електричної енергії всіх учасників ринку, які увійшли до балансуючої групи, яку вона представляє, окрім одиниць відпуску виробників електричної енергії, які включені до балансуючої групи гарантованого покупця.

Гарантований покупець несе фінансову відповідальність перед ОСП за небаланси електричної енергії лише для одиниць відпуску виробників електричної енергії, які увійшли до його балансуючої групи, для яких встановлено «зелений» тариф або щодо яких переможець аукціону набув право на підтримку.»;

пункт 1.5.7 викласти в такій редакції:

«1.5.7. Зміна відповідальності учасника ринку за свої небаланси електричної енергії здійснюється шляхом:

1) надання інформації, що міститься в заяві-приєднання відповідно до підпункту 6 пункту 1.3.6 глави 1.3 цього розділу, під час укладання договору про врегулювання небалансів електричної енергії з ОСП.

Вхід/включення до балансуючої групи здійснюється з 00 годин 00 хвилин дня, наступного після дня акцептування заяви-приєднання до договору про врегулювання небалансів електричної енергії;

2) входу/включення (або зміна) учасника ринку до балансуючої групи за його ініціативи.

Для цього учасник ринку зобов'язаний надати АР заяву щодо входу/включення до балансуючої групи. В заяві зазначається ЕІС-код учасника ринку, ЕІС-код СВБ, у якій він бажає зареєструватися в якості члена його балансуючої групи, день, з якого включення до балансуючої групи повинно вступити в силу (або без зазначення дня).

Разом з заявою (в день подання заяви) учасник ринку або СВБ надає ОСП письмову згоду цього СВБ прийняти учасника ринку до балансуючої групи.

Днем початку розгляду АР заяви учасника ринку є наступний робочий день після дня реєстрації ОСП такої заяви.

Заява подається не пізніше ніж за 7 робочих днів до дня входу/включення до балансуючої групи.

День входу/включення до балансуючої групи в заяві учасника ринку не повинен протирічити дню в письмовій згоді СВБ.

Якщо в заяві учасника ринку та письмовій згоді іншого учасника ринку (СВБ) не зазначений день входу/включення до балансуючої групи, АР включає учасника ринку до балансуючої групи з восьмого робочого дня після реєстрації АР такої заяви.

Таке включення здійснюється АР з 00 годин 00 хвилин дня, з якого вступає в силу вхід/включення до балансуючої групи;

3) виходу/виключення учасника ринку з балансуючої групи за його ініціативи.

Для цього учасник ринку зобов'язаний надати АР заяву щодо виходу/виключення з балансуючої групи. В заяві зазначається ЕІС-код учасника ринку, ЕІС-код СВБ, з балансуючої групи якої учасник ринку планує вихід/виключення, день, на який виключення з балансуючої групи повинно вступити в силу (або без зазначення дня).

Днем початку розгляду АР заяви учасника ринку є наступний робочий день після дня реєстрації подачі заяви до ОСП.

Заява подається не пізніше ніж за 7 робочих днів до дати виходу/виключення з балансуючої групи.

Якщо в заяві учасника ринку не зазначений день виходу/виключення з балансуючої групи, АР виключає учасника ринку з балансуючої групи з восьмого робочого дня після реєстрації АР такої заяви.

Таке виключення здійснюється АР з 00 годин 00 хвилин дня, з якого вступає в силу вихід/виключення з балансуючої групи;

4) виключення учасника ринку з балансуючої групи за ініціативи СВБ.

СВБ може ініціювати вихід/виключення учасника ринку зі складу своєї балансуючої групи в результаті розірвання договору, укладеного між СВБ та таким учасником ринку, надавши ОСП відповідну заяву із зазначенням відповідних ЕІС-кодів СВБ та учасника ринку та дня виключення.

Днем початку розгляду АР заяви СВБ є наступний робочий день після дня реєстрації ОСП заяви.

Виключення може бути здійснено з дня, зазначеного в заяві СВБ, але не раніше ніж з 00 годин 00 хвилин третього робочого дня після реєстрації АР такої заяви;

5) поновлення дії договорів про врегулювання небалансів учасників ринку, що входять до балансуючих груп, за ініціативи ОСП (окрім балансуючої групи гарантованого покупця).

ОСП має право в односторонньому порядку поновити дію договорів про врегулювання небалансів електричної енергії для всіх учасників балансуючої групи, які входять до складу балансуючої групи СВБ, що не виконує вимоги цих Правил, про що члени балансуючої групи повинні бути повідомлені за 1 робочий день до настання таких змін;

б) входу/включення нової одиниці відпуску ВДЕ з підтримкою, для якої встановлено «зелений» тариф, виробника за його ініціативою до балансуючої групи гарантованого покупця (якщо така генеруюча одиниця здійснює перше входження до балансуючої групи), або входу/включення одиниці відпуску після виходу через технічні причини.

Для цього учасник ринку зобов'язаний надати АР заяву щодо входу/включення такої одиниці відпуску до балансуючої групи гарантованого покупця. В заяві зазначається ЕІС-код учасника ринку, ЕІС-код типу W одиниці відпуску, ЕІС-код гарантованого покупця, день, на який включення до балансуючої групи повинно вступити в силу (або без зазначення дня).

Разом з заявою (в день подання заяви) учасник ринку або гарантований покупець надає ОСП письмову згоду прийняти одиницю відпуску учасника ринку до балансуючої групи.

Днем початку розгляду АР заяви учасника ринку є наступний робочий день після дня реєстрації подачі заяви до ОСП.

Заява подається не пізніше ніж за 2 робочі дні до дня входу/включення до балансуючої групи.

При розгляді заяви на включення до балансуючої групи гарантованого покупця після виходу одиниці відпуску з технічних причин ОСП перевіряє по даним комерційного обліку, що фактичний відпуск електричної енергії такої одиниці відпуску на момент знаходження поза межами балансуючої групи дорівнював нулю.

Якщо в заяві учасника ринку та письмовій згоді гарантованого покупця не зазначений день входу/включення до балансуючої групи, АР включає одиницю відпуску учасника ринку до балансуючої групи гарантованого покупця з третього робочого дня після реєстрації АР такої заяви.

Таке включення здійснюється АР з 00 годин 00 хвилин дня, з якого вступає в силу вхід/включення до балансуючої групи гарантованого покупця;

7) входу/включення генеруючої одиниці ВДЕ з підтримкою, для якої встановлено «зелений» тариф, виробника за його ініціативою до балансуючої групи гарантованого покупця (окрім випадків, визначених підпунктом б цього пункту).

Для цього учасник ринку зобов'язаний надати АР заяву щодо входу/включення одиниці відпуску до балансуючої групи гарантованого покупця. В заяві зазначається ЕІС-код учасника ринку, ЕІС-код типу W одиниці

відпуску, ЕІС-код гарантованого покупця, день, на який включення до балансуєчої групи повинно вступити в силу (або без зазначення дня).

Разом з заявою (в день подання заяви) учасник ринку або гарантований покупець надає ОСП письмову згоду прийняти одиницю відпуску учасника ринку до балансуєчої групи. Письмова згода гарантованого покупця повинна містити дату поновлення дії договору купівлі-продажу електричної енергії за «зеленим» тарифом та/або договору про купівлю-продаж електричної енергії між гарантованим покупцем та суб'єктом господарювання, який за результатами аукціону набув право на підтримку.

Днем початку розгляду АР заяви учасника ринку є наступний робочий день після дня реєстрації подачі заяви до ОСП.

Заява подається не пізніше ніж за 2 робочі дні до дня входу/включення до балансуєчої групи.

Таке включення здійснюється АР з 00 годин 00 хвилин дня поновлення дії договору купівлі-продажу електричної енергії за «зеленим» тарифом та/або договору про купівлю-продаж електричної енергії між гарантованим покупцем та суб'єктом господарювання, який за результатами аукціону набув право на підтримку, зазначений в згоді гарантованого покупця;

8) виходу/виключення генеруючої одиниці, для якої встановлено «зелений» тариф, виробника за його ініціативи з балансуєчої групи гарантованого покупця.

Для цього учасник ринку зобов'язаний надати АР заяву щодо виходу/виключення генеруючої одиниці, для якої встановлено «зелений» тариф, з балансуєчої групи гарантованого покупця. В заяві зазначається ЕІС-код учасника ринку, ЕІС-код типу W одиниці відпуску, ЕІС-код гарантованого покупця, день, на якого виключення з балансуєчої групи повинно вступити в силу (або без зазначення дня).

Разом з заявою (в день подання заяви) учасник ринку або гарантований покупець надає ОСП письмове повідомлення про день підписання додаткової угоди про призупинення дії договору купівлі-продажу електричної енергії за «зеленим» тарифом або договору про купівлю-продаж електричної енергії між гарантованим покупцем та суб'єктом господарювання, який за результатами аукціону набув право на підтримку.

Днем початку розгляду АР заяви учасника ринку є наступний робочий день після дня реєстрації подачі заяви до ОСП.

Заява подається не пізніше ніж за 7 робочих днів до дня виходу/виключення з балансуєчої групи.

Якщо в заяві учасника ринку не зазначений день виходу/виключення з балансуєчої групи, АР виключає учасника ринку з балансуєчої групи з восьмого робочого дня після реєстрації АР такої заяви.

Таке виключення учасника ринку здійснюється АР з 00 годин 00 хвилин дня, з якого вступає в силу вихід/виключення з балансуєчої групи.

Виробник має право вийти/виключити свою генеруючу одиницю, для якої встановлено «зелений» тариф, з балансуєчої групи гарантованого покупця для

закупівлі електричної енергії для власних потреб. Правила виходу/виключення генеруючих одиниць з метою закупівлі електричної енергії для власних потреб у разі, коли генеруючі одиниці продавця не можуть здійснювати виробництво та відпуск електричної енергії з технічних причин, визначаються Порядком купівлі гарантованим покупцем електричної енергії, виробленої з альтернативних джерел енергії. Вхід/включення таких генеруючих одиниць на цей період до інших балансуючих груп заборонений.

Виробник не пізніше ніж за 2 робочі дні до запланованого дня повідомляє ОСП про виключення таких генеруючих одиниць продавця зі складу балансуючої групи, надавши відповідну заяву із зазначенням запланованого дня виключення таких генеруючих одиниць продавця та підстав виключення;

9) виходу/виключення генеруючої одиниці, для якої встановлено «зелений» тариф, виробника за ініціативи гарантованого покупця з його балансуючої групи в результаті призупинення дії ліцензії виробника.

Гарантований покупець може ініціювати вихід/виключення учасника ринку зі складу своєї балансуючої групи в результаті призупинення дії ліцензії з виробництва шляхом призупинення договору, укладеного між гарантованим покупцем та таким учасником ринку, надавши ОСП відповідну заяву із зазначенням відповідних ЕІС-кодів гарантованого покупця та учасника ринку та дня виключення.

Виключення може бути здійснено з дня, зазначеного в заяві СВБ, але не раніше ніж з 00 годин 00 хвилин наступного робочого дня після реєстрації АР такої заяви.»;

у пункті 1.5.9 слова та знаки «та повертає заяву на адресу, зазначену в ній,» виключити, а слово «трьох» замінити словом «двох»;

пункти 1.5.12 та 1.5.13 виключити.

2. У розділі IV:

1) у главі 4.2:

пункт 4.2.4 викласти в такій редакції:

«4.2.4. Участь у балансуючому ринку є обов'язковою для всіх ППБ, які управляють одиницями відпуску, з урахуванням положень пункту 4.10.5 глави 4.10 цього розділу, в обсягах усієї їхньої залишкової доступної потужності для забезпечення балансуючої електричної енергії на завантаження та розвантаження незалежно від факту продажу (непродажу) будь-якого типу резерву.

ВДЕ з підтримкою, що володіє одиницями відпуску типу В, С, D, що включені до балансуючої групи гарантованого покупця (окрім одиниць відпуску, що використовують в якості палива біогаз або мають теплофікаційне навантаження/когенерацію), зобов'язані бути ППВДЕ та укласти договір про надання послуги із зменшення навантаження такою одиницею відпуску.

У разі виключення одиниці відпуску ППВДЕ з балансуючої групи гарантованого покупця договір про надання послуги із зменшення навантаження

такою одиницею відпуску призупиняється з дня виключення одиниці відпуску з балансуєчої групи гарантованого покупця.

У разі подальшого включення одиниці відпуску, що має призупинений договір про надання послуги із зменшення навантаження, до балансуєчої групи гарантованого покупця договір про надання послуги із зменшення навантаження такою одиницею відпуску поновлюється з дня такого включення одиниці відпуску до балансуєчої групи гарантованого покупця.

ППВДЕ зобов'язані подавати ОСП пропозиції (заявки) на надання послуги із зменшення навантаження в обсягах, що відповідають добовому графіку відпуску електричної енергії одиницями відпуску, що включені до балансуєчої групи гарантованого покупця.»;

пункт 4.2.6 викласти в такій редакції:

«4.2.6. Учасники ринку, які володіють генеруючими одиницями типу В, С та D, крім одиниць відпуску ВДЕ, що включені до балансуєчої групи гарантованого покупця, зобов'язані брати участь у балансуєчому ринку.»;

2) у главі 4.10:

пункт 4.10.2 після цифр та знаків «4.10.4» доповнити словами, цифрами та знаками «та з урахуванням положень пункту 4.10.5»;

пункт 4.10.3 після цифр та знаків «4.10.4» доповнити словами, цифрами та знаками «та з урахуванням положень пункту 4.10.5», а слова, аббревіатуру та знаки «(крім одиниць відпуску ВДЕ)» виключити;

підпункт 1 пункту 4.10.4 виключити.

У зв'язку з цим підпункти 2 – 5 вважати відповідно підпунктами 1 – 4; доповнити новим пунктом такого змісту:

«4.10.5. ВДЕ з підтримкою, що управляють одиницями відпуску типу В, С, D, що включені до балансуєчої групи гарантованого покупця, не вважаються ППБ та не подають пропозиції на балансуєчу електричну енергію на завантаження та на розвантаження для таких одиниць відпуску.

ВДЕ, що управляють одиницями відпуску типу В, С, D, що не включені до балансуєчої групи гарантованого покупця, зобов'язані подавати пропозиції на балансуєчу електричну енергію на розвантаження по кожній такій одиниці надання послуг з балансування та мають право подавати пропозиції на балансуєчу електричну енергію на завантаження по кожній такій одиниці надання послуг з балансування.»;

3) пункт 4.18.12 глави 4.18 викласти в такій редакції:

«4.18.12. Вартість послуги із зменшення навантаження, наданої в результаті виконання команди ОСП, дорівнює вартості електричної енергії, не відпущеної таким ППВДЕ.

Розрахунок обсягу не відпущеної ППВДЕ електричної енергії в результаті виконання команд ОСП здійснюється відповідно до затвердженої Регулятором Методики розрахунку обсягу не відпущеної електричної енергії виробником, який здійснює продаж електричної енергії за «зеленим» тарифом або за аукціонною ціною, у результаті виконання команд оператора системи передачі,

що є додатком 8 до цих Правил. Порядок надання послуги із зменшення навантаження ВДЕ з підтримкою визначається додатком 9 до цих Правил.».

3. У підпункті 9 пункту 5.1.1 глави 5.1 розділу V аббревіатуру та слова «ВДЕ з підтримкою» замінити аббревіатурою «ППВДЕ».

4. У додатку 11:

1) пункт 4.5 глави 4 доповнити новим підпунктом такого змісту:

«9) у разі виходу/виключення одиниці відпуску із балансуєчої групи гарантованого покупця разом із заявою про вихід/виключення одиниці відпуску з балансуєчої групи гарантованого покупця надати ОСП підписану зі своєї сторони заяву про розірвання цього Договору або призупинення дії Договору в частині такої одиниці відпуску з дня виходу/виключення такої одиниці відпуску з балансуєчої групи гарантованого покупця.»;

2) пункт 8.4 глави 8 замінити трьома новими пунктами 8.4 – 8.6 такого змісту:

«8.4. Розірвання цього Договору в односторонньому порядку відбувається якщо:

1) одна зі Сторін втрачає статус учасника ринку електричної енергії (з дня втрати такого статусу);

2) припинено державну реєстрацію суб'єкта господарювання, що є Стороною цього Договору;

3) ППВДЕ виключений з балансуєчої групи гарантованого покупця та відповідно до підпункту 9 пункту 4.5 глави 4 цього Договору не подав заяву про призупинення дії цього Договору.

Розірвання цього Договору в односторонньому порядку відбувається в частині окремої одиниці відпуску – у разі виходу/виключення з балансуєчої групи гарантованого покупця з дня виходу/виключення такої одиниці відпуску з балансуєчої групи гарантованого покупця.

8.5. Цей Договір також припиняється/розривається з дня набрання законної сили рішенням суду про розірвання цього Договору.

8.6. Припинення/розірвання цього Договору не звільняє Сторони від належного виконання обов'язків, що виникли в період дії цього Договору.».